

**Kinwaati ki kinga kife ki Pɔɔ tɛ tsɛɛ
li kintaashɛ ki
Kɔrɛ-ɛŋ
Fiee fi nuuŋ lɛ Kinwaati ki
kɔrɛŋ ki kinga kife kini-i**

Pɔɔ tɛ tsɛɛ kinwaati ki kinga kife kini li kintaashɛ ki beniin bɛ kimbeenche-ɛ ki kɔrɛŋ. Tɛ nuuŋ mfi wu bɛŋgɛ tɛ dzɛti be bɛɛ lɛ wuu bee kintaashɛ kilu nti. Beniin bɛ li kintaashɛ kini bamu tɛ dza be tuu be kɛmɛ ntɛche yi tɛɛmi kii Pɔɔ. Se nuuŋ lɛ, Pɔɔ tɛ tsɛɛ doonchi lɛ kɔŋgisɔɔ ŋgɛ lɛ bee be to kimfime kimumkpaŋ.

Kinwaati kini gɛɛŋ kɛɛ limfwe ki tee si Pɔɔ tɛ lɛki kintaashɛ kilu lɛ be gwiye tsan yibe be fi beniin bɛ Krai bɛ Judiya bɛ nuuŋ li ŋgɛ-ɛ. Lɛ kimbe ki kinwaati kini-i ki lɛjiŋ, Pɔɔ teeɔ kii biee bi doonchi lɛ ɛ wu ŋwane nton wu Jiso Krai wu cheɛŋ. Tɛ tiiti kife beniin bamu bɛ kɔrɛŋ niin kwaa tɛ dza be piɛti yi yibe lɛ be baa bɔɔŋ bɛ nto-on bɛ Jiso-o bɛ cheɛŋ, be se kwɛŋgi lɛ Pɔɔ nuuŋ ye tɛ ŋwane nton wu Krai wu cheɛŋ kɛ dududu.

Bikoo bi biee bi lɛ Kinwaati kini-i

1:1-11 Mbɛɛche

1:12-7:16 Pɔɔ bee kintaashɛ ki beniin bɛ mbeenche-ɛ ki kɔrɛŋ

8:1-9:15 Nya yi mfiɛ beniin bɛ Krai lɛ bɛ Judiya

10:1-13:10 Pɔɔ tee kii biee bi doonchi lɛ ɛ wu ŋwane nton wu Jiso Krai wu cheɛŋ

13:11-14 Kimɛrisɛ

¹ Ε mi Pɔɔ, nnuunj ηwane ntonj wu Krai Jiso li kin̄kɔŋgisɛ ki Nyɔ-ɔ. Mi η'we tɛɛ ηwaanɛŋ wusɛŋ wu Timɔti. Ntsekɔɔ kin̄waati kini li kintaashe ki beniiŋ bɛ Nyɔ-ɔ bɛ Kōrenj, mɔɔ li beniiŋ bɛ nuunj bɛ Nyɔ-ɔ bɛchu bɛ kimbe ki Akeya kichu.

² Nyɔ Baa wusɛŋ bɛ Taa Jiso Krai doonche ben shɛŋ yi dzeen, tuu nye benj mbeɛŋgii.

Nyɔ yi denisi shɛŋ

³ Mpiaru ni nuunj li Nyɔ-ɔ yi nuunj Nyɔ mɔɔ Baa wu Taa wusɛŋ wu Jiso Krai, tuu nuunj tee. Ti nuunj Te nshiin, tuu nuunj Nyɔ yi denisi shɛŋ yi beniiŋ li bieɛ bichu-u.

⁴ Ε yi yi ti denisi shɛŋ yi tɛɛbenj li bɛŋge bɛɛŋ bɛchu-u le tɛ se ni tɛ kii tɛ ndenisɛ shɛŋ yi beniiŋ bamu mfi wu be nuunj li ηwaani bɛŋge-ε mɔɔ nuunj bɛ la le. Tɛ nuunj tɛ ni tɛ kii ndenisɛ le bɛ ndenisɛ wu Nyɔ deeni shɛŋ yisɛŋ lu.

⁵ Tɛ kii baa nɛɛ le si bɛŋge bɛ Krai nuunj li bee li ηge le, ε nɛɛ le si Nyɔ gii yi ka li Krai yi deeni shɛŋ yisɛŋ nɛɛ tɛ ηge le.

⁶ Ε tɛ nuunj li ntɔnyε-ε, kɛ ε kii ndenisɛ shɛŋ yinɛ mɔɔ li nsowu be-ɛŋ. Ε bɛ denisi shɛŋ yisɛŋ, kɛ bɛ feti baa le shɛŋ yinɛ dɛŋ. Fini gii fi fɛ nɛ se kɛɛ ηkanu shɛŋ nɛ nuunj nyɛɛkii li bɛŋge bɛ nɛ ηŋgi nɛɛ si tɛ ηŋgi.

⁷ Fieɛ fi tɛ bichi limfwe kii benj nuunj fieɛ tɛ sɛɛɛɛ bee kɛ. Tɛ kii baa le si nɛ ηŋgi ηge si bee le, nɛ gii nɛ kɛmɛ shɛŋ yi tsɔɔŋ tɛ si bee.

⁸ Bɛŋwaanɛŋ bɛɛŋ, tɛ wɛki yɛ le nɛ ni nɛ nuunj ηkɛɛ ηwaani ηge wu tɛ tɛ woo li kwɛɛŋ wu Eesha nsin kɛ. Nge wu wɛɛ tɛ tɛmi wu yaa bunja ηge, tɛ se gii tɛ ηŋgi le nuunj tɛ tɛ bo lu kɛ.

⁹ Li chεεṅ li, tε tε kεε le fi lenṅ fiεε le tε fi baa nsawu wu kwi kituṅ. Se nuuṅ le fini tε kεti ni le fi fε le kiinṅ tε ni tε yemi li yi yisεṅ kε, le tε ni tε yemi nuuṅ li Nyɔ-ɔ. E yi, yi busi beniiṅ li kwe-e.

¹⁰ Yi yilu yi tε buu bee li ṅwaani wεε ṅge wu tε doonchi kwe, yi gii yi ba yi ni yi busi. Tε gεε baa bufi busεṅ nuuṅ li yi-i le yi ba yi ni yi busi bee mfi kwi,

¹¹ si nε gii nε ni nε teendi bee bε nleke li Nyɔ-ɔ wunε. Bεdεeni, beniiṅ se gii be ni be nyεε kiyɔni li Nyɔ-ɔ li bee li kii fiee fi dzeenṅ fi yi bɔni bee lu kii nleke li Nyɔ-ɔ wu beniiṅ ṅge.

Fiee fi tε fε Pɔɔ se fiiki mbeechε wu ndεndε we

¹² Fiee fiεε lu fi tε tsakisi yi kii fi, shεṅ yisεṅ se teendi bee kii fi. Fi fiεε le kinge kisεṅ ki li nshe yini-i, teege li be-εṅ, ki kεε ki waanṅ, ki nuuṅ ki chεεṅ si Nyɔ wεki. Tε feti yε kinge ki biki bufi bu li nshe yini-i kε. Tε feti tε biki nuuṅ buṅga bu Nyɔ-ɔ.

¹³ Fiεε fiee fi tε tseki yε fiee fimu li be-εṅ chichi fuki fi nuuṅ nε teenṅ nε kεε nsinṅ kε. Mbeechɔɔ le nε gii nε teenṅ nε kεε fi fichu,

¹⁴ nεε si nε kεε baa bee dεeni niinṅ lε, le ke nuuṅ jobε chi Taa wusεṅ wu Jiso bεε, nε gii nε ni nε tsakisi yi bε bee nεε si tε gii tε ni tε tsakisi yi bε benṅ.

¹⁵ Si ntε ṅkεε fini mεṅine nsinṅ lε, nse ṅ'wεkɔɔ le nsaa mbε lε be-εṅ, le nε se kεmε mbenṅ li mbε we-εṅ wu kinga kife.

¹⁶ Ntε ṅkaache le ke naa ṅgiinṅi Masadonya ṅka dze lε be-εṅ, mɔɔ le ke ṅkarisɔɔ nse ntuu ṅka dze lε be-εṅ nε se fi mi li ndεndε we-εṅ wu Judiya.

¹⁷ Nε beechi le si ntε mεεṅ ki ndεndε kε le ṅka lε kε, nuuṅ le ntε ṅkaachi lε mfeti nuuṅ sɔṅ ni? Mɔɔ

le ŋkaachi fiee ŋkaachi nuuŋ dze yi wi wu laaŋkwiin li wu beenchi li fiee li le “Iiŋ,” tuu kaari faaŋ nɛɛ li mfi wulu le “Aay,” le?

¹⁸ Bɛ chɛɛŋ, si Nyɔ shiin yi lemi li jɛ yee, fiee fi tɛ ti tiiti li be-eŋ nuuŋ yɛ fi tɛ beenchi le, “Iiŋ”. Tɛ tuu tɛ kaari tɛ faaŋ le, “Aay,” kɛ.

¹⁹ Fi nuuŋ lɛ kifɛ Jiso Krai wu Nɔwanɛ Nyɔ wu tɛɛ bɛ Silas mɔɔ Timɔti tɛ tiifi lɛ be-eŋ lenti nuuŋ yɛ wu beenchi fiee le, “Iiŋ,” kaari faaŋ le, “Aay,” kɛ. Fi ti nuuŋ le “Iiŋ,” mfi kwi.

²⁰ Nɛ ni nɛ kii le ɛ li Krai li fi doonchi le Nyɔ beŋ yɛ le Iiŋ li bɛ ŋkaachɛ bee bɛchu-u. Ɛ kii fini fi tɛ kɛti li Krai li tɛ tiiti li Nyɔ-ɔ le “Fi nuuŋ lɛ.” Ɛ lɛ si tɛ shiin tɛ tendi bɛndee bee.

²¹ Ɛ Nyɔ yi leeki bee, yi leeki tɛ beŋ, tɛ tɛɛmi li Krai li. Yi tsaa yɛ* bee yi gɛɛ chichi.

²² Yi fɛ yɛ ŋkiki we li yi yiɛ-ɛŋ nuuŋ Fiana yee yi wu gɛɛ li shɛŋ yiɛ-ɛŋ si fiee fi ŋkosi fichu fi tɛ gii tɛ naa tɛ kɛmɛ.

²³ Nnuuŋ nɛɛ mbe Nyɔ le yi len lɛ nsa wɛ-ɛŋ lɛjin le nti mɛɛŋ ki ŋkaari kɛ le mbɛ Kōrenj nuuŋ kifɛ ntɛ ŋ'wɛki le mbachɛ beŋ bu bachɛ kɛ.

²⁴ Fi nuuŋ yɛ le tɛ lemi baa le ɛ nɛɛ lɛ si mbeenchɛ wunɛ kɛmi le ni nuuŋ kɛ. Tɛ nindi baa bu nimu bɛ beŋ le tɛ bɛ bɛ bujɔŋ li be-eŋ. Tɛ kii baa le nɛ lemi baa nɛ tɛɛmi li mbeenchɛ wunɛ-ɛ.

2

¹ Bɛdɛɛni, mi nse ŋgɛɛɔ li shɛŋ yɛ-ɛŋ le mɛɛŋ yɛ ntuu nla ŋka lɛ be-eŋ wu bɛɛ bɛ ntɔnyɛ kɛ.

* **1:21** Dɛɛŋ le, “...wu fwa!” bee.

² Ɛ mi ndza mi ntuu mi mfɛ nɛ woo ntɔnyɛ, ɛ noo wu gii fɛ ŋ'woo bujɔŋ yeki beŋ baa bɛ mi mfɛ nɛ wuki ntɔnyɛ?

³ Fieɛ fieɛ fi tɛ fɛ nse ntseɛ kiŋwaati kɛɛ lɛ dze yi ntɛ ntseɛ le-e. Tɛ nuuŋ le ke mbɛɛ lɛ be-eŋ, ntɛ naa ŋkɛmɛ ntɔnyɛ wumu wu dza li be-eŋ wu bɛ tɛ kɛmi le bɛ fɛ ŋ'woo nuuŋ bujɔŋ, kifɛ ŋkiiɔ nɛɛ bujɔŋ kii beŋ bɛchu le kinɛɛtinɛ keŋ nuuŋ nɛɛ kinɛ beŋ bɛchu.

⁴ Nɛ ni nɛ kii le kiŋwaati kɛɛ, ntɛ ntseɛ li ntɔnyɛ wu nyɔŋa, shɛŋ biiti mi, ɛ musu yiɛ mi lɛ lii. Ntɛ mɛɛŋ ki ntseɛ kɛ lɛ le mfɛ nɛ woo nuuŋ ntɔnyɛ kɛ. Ntɛ ntseɛ nuuŋ le mfɛ nɛ kɛɛ kiŋkɔŋgise ki nɔŋa ki ŋkɛmi li be-eŋ.

Bɛ feeki bubieɛ bu wi-i

⁵ Ɛ wi tɛ fɛ le ŋ'woo ntɔnyɛ, kɛ ntɔnyɛ wuni ti mɛɛŋ ki ba kɛ li mi-i kwaa kɛ. Lɛ dze yimi-i, tɛ nuuŋ tɛ li be-eŋ bɛchu. (Fini nuuŋ yɛ fieɛ fi nuuŋ ni ntiiti nlochi kii fi ŋge kɛ).

⁶ Nge wuni wu bɛniin ŋge li be-eŋ nyɛɛ li wi wɛɛ wu kɔchɔɔ lɛ.

⁷ Dɛɛni nuuŋ nɛ feeki bubieɛ bwee, nɛ fɛ shɛŋ yee ni yi dendi, kii nshiin yi ŋge ni wo wu buwo kɛ.

⁸ Bɛdɛɛni ŋkutɔɔ bɔ li be-eŋ le nɛ kaari nɛ doonche wu le nɛ ba baa nɛɛ nɛ kɔŋgisi wu.

⁹ Fieɛ nɛɛ fieɛ fi tɛ fɛ nse ntseɛ kiŋwaati kɛɛ li be-eŋ le mɔnche beŋ ŋkɛɛ laa nɛ wuki nɛɛ mi li fieɛ fichu le.

¹⁰ Ɛ nɛ feeki bubieɛ bu wi-i, kɛ mi mfekɔɔ tɛ. Ɛ mi mfeeki fieɛ fimu, ɛ fieɛ nuuŋ lu fi ŋkɛmi le mfeeki, kɛ mi mfeekɔɔ lɛ Krai lii kii beŋ.

¹¹ Tε feti ni le kii Satan ni dza ε le lenti kεmε bunŋa ε bee li lεwe kε. Tε njiŋgi ye si ti bεε wεendi kε.

Jε yi Nyɔ kundi beniin li dzε li dzε

¹² Tε nuuŋ mfi wu ntε ŋgeεŋ mfesi li kitoŋ ki Towa le ni ntiifi ntoŋ wu dzeen wu kii Krai le, Taa tε gwiye kigoo li mi-i le ni nindi nime chee le.

¹³ Se nuuŋ le bufii bwen tε nuuŋ ye fe kε, kife nti mεεŋ ki ŋeŋ kε ŋwaanεŋ wu Taato le kε. Bεdεeni nse n'yesi be le bε she baa, nse ŋkaari mbε Masadonya.

¹⁴ Se nuuŋ le, kiyɔɔni nuuŋ li Nyɔ-ɔ yi ti tuuti mbaan limfwe li bee mfikwi, li Krai, wendi le mbetee, tε se biki si beniin bε yi kεmε li dziin. Yi se tuu yi keti li yi yiseŋ yi seensi ntoŋ wu kii Krai bintsii bichu bi kii wu bi wuki kintsi kee si kidzoma ki bε tɔŋ.

¹⁵ Tε baa si kintsi ki kidzoma-a ki Krai ε li Nyɔ-ɔ ε beniin bε bε suuti be mɔɔ bε la kituŋ.

¹⁶ Li beniin bε lεε kituŋ nsanu wuni bεε nuuŋ bε kwe li bee. Beniin bε bε suuti be, nsanu wuni bεε nuuŋ bε ntse li bee. Si fi nuuŋ ε, ε noo wu kɔche le niŋ chini nime?

¹⁷ Tε nuuŋ ye si beniin ŋge bε dzɔ je yi Nyɔ yi to si fiee fi wa-an fi be denŋi be kabini kε. Tε baa fiseŋ beniin bε taashe li Krai li tε fenjisi je yi Nyɔ li yi yi Nyɔ-ɔ limfwe bε shεŋ yi wuuti si beniin bε yi tsaa yi ntoŋ.

3

Chichi wu leh wu fichi bε wu fweŋ

¹ Ntiiti ni nuuŋ le tε kaari tε doonche yi yiseŋ li be-eŋ ni? Mɔɔ le tε weki biŋwaati si beniin bamu

wēki biŋwaati ŋwaani bi dzeti fē bee li kē fē be-eŋ bi doonchi bēniin bē nuun bee ni?

² Bēŋ kibēē nē baa kiŋwaati kisēŋ ki bē tsēē li shēŋ yisēŋ le wi kwikwi kēē se tuu ni teenyi.

³ Nē yēŋgi le nē baa kiŋwaati ki Krai ki tē tsēē. Kiŋwaati kini nuun yē ki bē tsēē bē fitiin fi kiŋwaati kē. Bē tsēē nuun bē Fiana yi Nyō yi kēmi ntse. Bē mēēŋ ki tsēē kē nuun li biŋkē bi ta yi ta kē. Bē tsēē nuun li biŋkē bi nuun shēŋ yi bēniin.

⁴ Fini nuun fiee fi tē tiiti mēŋine nsin li bushi bu Nyō-ō keti li Krai li.

⁵ Fi nuun yē le tē kōche le besē bō le tē fē fiee fimu fi tē giī tē dza tē ni tē kwēŋgi le fiee fimu dza fiēē fē bee li kē. E Nyō yi fē le tē kōche.

⁶ Yi fē yē tē kōche le tē ni tē nindi li nton wu leh wu fwē-eŋ. Leh wuni nuun yē wu biki nuun bēnchi bē bē tē tsēē bē tsan kē. E wu Fiana yi Waan. Bēnchi tē bēē nuun bē kwe. Se nuun le fiana nyēē nuun ntse li bēniin li.

⁷ Dze yi fichi yi bē tē feti bieē le nuun ē bē tē chōŋ bēnchi belu li biŋkē bi ta-a. Mfi wu Mōōsē tē bēē bē bēnchi belu tē nuun bēniin bē Isēēē tē kii yē mbiche bushi bwee kē, kii kiŋ'wofu ki Nyō-ō tē ban li bushi bwee li. E dze yi fichi yē yi tē bēē nuun bē kwe, yi tē bēē yi kēmi kiŋ'wofu ki Nyō-ō, kiŋ'wofu kini se tē wuuti lē, ki nyimi ki mēē ki giinŋgi,

⁸ se kiŋ'wofu ki dze yi bē feti bieē le yi nuun yi Fiana yi Waan se giī lee ki yaa kē kēē kiŋ'wofu kilu buyawu ni?

⁹ E dze yi bē tē feti bieē le yi tē bēē bē fiee fi lisi bēniin li ŋgē-ē, ē yi tē bē bē Kiŋ'wofu ki Nyō-ō, kē dze yi bē feti bieē le yi nuun yi Nyō dzeti bēniin le bē

baa tsaan le yi-i lii nuuŋ yi kēmi kin'wofu ki yeki tē kee ye!

¹⁰ Chēēŋ wulu nuuŋ le fiee fi tē bēē fi kēmi kin'wofu ki Nyō kēē, lēē kēē kin'wofu ki kifē kin'wofu kilu ko ki yaa ki bē kēē kituŋ.

¹¹ E fiee fi tē mēē fi giinŋi tē bēē bē kin'wofu ki Nyō-ō, kē kin'wofu ki fiee fi bēē le fi ba fi nī nuuŋ lu ma nsin giī fi ko fi yaa buyawu!

¹² Si tē kii le mēŋinē nsin, tē se tiifi baa chenu nsin.

¹³ Tē nuuŋ ye si Mōōsē wu ti baanyi bushi bwee bē ndu le fē kii bēniin bē Isēlēē nī bē bichi si kin'wofu ki tē mēŋini li bushi bwee li ki nyimi ki mēē ki giinŋi kē.

¹⁴ Se nuuŋ le bēniin bēlu tē nuuŋ ē bufii bu bēē tē nuuŋ fii nsiin bē bo bēŋ yani. E bē teenyi fiee le kin'waati ki leh wu fichi-i, ē bē woo fi, fiee nuuŋ nēē lu fi baanyi bufii bubee. E nēē li Krai li, wu nuuŋ bē tsaaki fiee fi baanyi filu.

¹⁵ Li chēēŋ li, mbē mbochu bēŋ yani, ē bē teenyi fiee le Kin'waati ki Mōōsē-ē, fiee nuuŋ nēē lu fi baanyē bufii bubee.

¹⁶ Se nuuŋ le, ē wi to kituŋ bē Taa, bē se bīēē bē tsaaki fiee fi baanyi filu.

¹⁷ Taa wuni nuuŋ Fiana, se nuuŋ mōō fēŋ fē Fiana yini nuuŋ le, bēniin buti li bumfa-a.

¹⁸ Fi fiēē le bēē bēchu bē fiee mēēŋ ye fi banŋi menshi mēēŋ kē baa ē kin'wofu ki Taa le wuuti kēē li bēē li, ki feti tē wuuti tē fikisi tē giinŋi limfwe limfwe tē bosini nuuŋ wu. Mfikisē wuni nuuŋ mferu wu Taa wu ti nuuŋ Fiana yi Waan.

Bulofu bu nton wu dzeen ɛ shán yi chimɛ-ɛ

¹ Bɛdɛɛni, si tɛ kɛmi nime chini nuun ɛ Nyɔ yi kɔɔ nshiin yi nyɛɛ li bee li, nuun shén tɛ kwi bee kii chi kɛ.

² Tɛ baa baa dzaa li bieɛ bi beniin feti ɛ mun-yiikɔɔ li bi nuun bi buya-a. Tɛ faan baa dze yi mfiɾise. Tɛ lisi yɛ binseɛ li jɛ yi Nyɔ-ɔ kɛ. Tɛ ti tiiti nuun chɛɛn gbanaa, tɛ doonchi yih yiseɛn li wi kwikwi ɛ Nyɔ lii, le ke be beechɛ be kɛɛ beniin bɛ nuun bee.

³ Mɔɔ nuun le nton wu dzeen wu tɛ tiifi wuni ɛ fieɛ nuun lu fi baanyi, kɛ fi baanyi fieɛ nuun li beniin bɛ lɛɛ bula-a.

⁴ Li beeyɛ beniin bɛ mɛɛn ki ben kɛ nton wuni kɛ, be baa ɛ Satan wu nuun nyɔ yi li nshe yini-i baanyɔɔ bufii bu bee bu jin. Wu fɛ ɛ le ke be nɛn kɛ kin'wofu ki nton wu dzeen wu nuun kii bunɔŋa bu Krai wu nuun mfiɾe yi Nyɔ kɛ.

⁵ Nɛ ni nɛ kii le tɛ fenjisi yɛ nuun kii yi yiseɛn kɛ. Tɛ fenjisi nuun kii Krai Jiso le nuun Taa. Tɛ se nuun nɛɛ fiɛn beniin bɛ nindi li be-en kii Jiso.

⁶ Nyɔ yi tɛ tee le,
 “Kin'wofu bo li kijibe-ɛ ki ni ki wuuti,”
 ɛ Nyɔ yini yi fɛ kin'wofu kee woo li shén yise-ɛn le ki ni ki wuuti tɛ kii bunɔŋa bu Nyɔ-ɔ bu nuun li bushi bu Jiso Krai li.

⁷ Se nuun le, bulofu bu nton wuni nuun li yi yise-ɛn, tɛ se nuun fiɛn shán yi chimɛ. Tɛ se nuun ɛ le fi doonche le bunɔŋa bu yeki bunɔŋa buchu li bee li buni nuun bu Nyɔ-ɔ nuun yɛ busɛn kɛ.

⁸ Bɛnɛ chiindi baa bee bimbe bichu, se nuun le, be bonyi yɛ bee kɛ. Tɛ dzɛti bufii lɛɛ li bee li, se nuun le, shén ti kwi yɛ bee kɛ.

⁹ Be ti biindi bikaa le besε jin, se nuun le Nyɔ ti daayi ye le bee li ke. Be ti tuki bee te we fekwiin, se nuun le te tε kwi ke.

¹⁰ Te ti dengi te kwi-i nwaani kwe yi Jiso mfi kwi, le se ntse wu Jiso ni yengi te li yi yisen.

¹¹ Si te tsiin le, te ti nuun le kwe wa mfi kwi kii Jiso, le ntse wu Jiso yenε li binkwiyε bi li yi yisen.

¹² Nele, te kwi kwe, se nuun le kwe yisen yini bee ye nuun be ntse li be-en.

¹³ Te gee shen li Nyɔ-ɔ si wi wumu wu tε gee te si be tε tse le,

“Mi mben nse ntiiti,”

Bee te ben baa, te se tiiti.

¹⁴ Te kii baa le wu we wu tε buu Taa wusen wu Jiso li kwe-e, gii buu te bee be nuun be Jiso li kwe-e, dzɔɔ bee mɔɔ ben geeŋ gee li wuu limfwe.

¹⁵ Biee bini bichu keti kii ben, le ke si kinƙɔŋgisε ki Nyɔ-ɔ keti ki giingi li beniin li nge, kiyɔɔni ki beniin nyεε li Nyɔ-ɔ ni ki tondini, mpiaru se ni giingi li Nyɔ-ɔ.

Biee bi tε nŋgi bi keti bu karu

¹⁶ Fieε fieε fi shen nuun te kwi bee ke. Mɔɔ nuun si yi yisen yini yuki yi mεε ni, shen yisen fikisi yi tuu neε yi fiεŋ jo chichi.

¹⁷ Benge benten bani be te nŋgi li mfi wu wuni-i bani be nache baa bujɔŋ bu nɔŋa bu kimake li bee li bu nuun wi te maa ke.

¹⁸ Bedεeni, te mεen baa ki leeki ke bufii busen li biee bi be nŋgi bilu ke. Te leeki baa nuun li biee bi be nŋgi ye ke, kife biee bi te nŋgi nuun bi keti bu karu, se nuun le bi te nŋgi ye ke, nuun bi kimake.

5

Yi yi fiɛŋ yi tɛ gii naa tɛ kɛmɛ liboo

¹ Tɛ kii baa le ɛ bɛ shaanshɛ kigɔɔnɛ kini ki nuun yi yisɛŋ yi tɛɛbɛŋ tsiin lu laan̄kwiiŋ yini, kɛ tɛ gii tɛ kɛmɛ yi fiɛŋ fɛ Nyɔ-ɔ yi bɛ mɛɛŋ ki gwan̄ kɛ bɛ tsan̄ kɛ. Yi yi yɛɛ nuun yi liboo, yi nuun yɛ yi ti mɛɛ kɛ.

² Si tɛ baa dɛɛni ni, tɛ gbɛŋgi baa tɛ chendi kifɛ tɛ dii baa ŋgɛ le bɛ lii yi yi liboo yɛɛ li yih yisɛŋ si ndu.

³ Gii ni nuun mfi wu bɛ lii yih yini li yi yisɛŋ, tɛ tɛ tuu le tɛ ni tɛ nuun bwin̄ kilɛɛ kɛ.

⁴ Si tɛ mɛɛŋ baa tɛ tsiin li kigɔɔnɛ kini-i lɛ, bɛŋgɛ bɛ tɛ dzeti feti baa le tɛ ni tɛ chendi ŋgɛ. Nuun yɛ le tɛ wɛki baa le bɛ buushɛ bee ndu yi nuun yi yisɛŋ. Tɛ wɛki baa nuun le bɛ liishɛ yi yi liboo li yi yisɛ-ɛŋ le ke ntse wu kimakɛ se miyɛ yi yisɛŋ yi nuun yi kwi.

⁵ ɛ Nyɔ yi nachɛ bee le tɛ kɛmɛ fieɛ fini. Yi nyɛ yɛ bee nuun̄ Fiana yi Waan̄ si ŋkosi wu fieɛ fichu fi tɛ gii tɛ naa tɛ kɛmɛ.

⁶ Bɛdɛɛni, tɛ baa mfi kwi kii fini tɛ kii fi mɛŋinɛ nsin̄. Tɛ kii le si tɛ tsiin̄ baa li yi yini li nshɛ yini ni, tɛ baa mfiin̄ li Taa li.

⁷ Tɛ feti baa bieɛ nuun̄ kii shɛŋ yi tɛ gɛɛ li Nyɔ-ɔ, nuun̄ yɛ kii le tɛ ŋin̄gi baa yi kɛ.

⁸ Tɛ gbɛŋgi baa tɛ nuun̄ mɛŋinɛ nsin̄ li fini, fi se dzɔɔŋ fieɛ le tɛ chinɛ li yi yini-i, tɛ gɛɛŋ tɛ ni tɛ nuun̄ bɛ Taa fɛ la we-e.

⁹ Fi se fieɛ le mɔɔ nuun̄ le, tɛ baa bɛ wu fɛ la we-e, mɔɔ tɛ mɛɛŋ fɛni, kɛ fieɛ fi bichi li fi-i, nuun̄ nɛɛ le tɛ ni tɛ feti wuki bujɔŋ.

¹⁰ Nɛ ni nɛ kii le bee bɛchu kɛmi baa le tɛ naa tɛ lɛŋ li Krai limfwe se saa bee, bɛdɛɛni wi mumkpan̄

mumkpaŋ se kēmε kinsomfu li fiee fi tε feti li yi yini, mǝ nuuŋ fi dzeen mǝ nuuŋ fi bifi.

Nimε chi fεε le bēniin ni be nachi biee bi bee bε Nyǝ

¹¹ Si tε kii le fi nuuŋ le tε ni tε chendi Taa, tε se gwenini baa le tε fε bēniin fiiki. Nyǝ gbēngi yε yi kii bēniin bε nuuŋ bee bujǝŋ. Nse mbeechǝ tε le nε kii baa bujǝŋ li shén yinε-ε bēniin bε nuuŋ bee.

¹² Si tε yeti ni, fi nuuŋ yε nuuŋ le tε gwenini baa le tε kaari tε doonche yih yisēŋ li be-eŋ kε. Tε nyεε baa nuuŋ dze li be-eŋ le nε ni nε tsakisi yi bε bee. Bεdēni nε se kēmε fiee fi nε nuuŋ nε tuu li bēniin bε yekisi bēŋ bε biee bi be ŋiŋgi li bēniin li lε lii, se nuuŋ yε bi li shén yibe kε.

¹³ E nuuŋ le bikoo denŋi biεε bee, kε bi denŋi biεε kii Nyǝ. E nuuŋ le bi lemi fe, kε bi lemi biεε kii beŋ.

¹⁴ Fiee fi feti tε se giinŋi limfwe bε fiee fi tε feti nuuŋ kinŋŋgisε ki Krai kēmi li bee li. Tε feti baa nεε lε kifε tε gbēŋ baa tε beŋ le wi mumkpaŋ tε kwi li bēniin bεchu-u, fi se fiεε le bēniin belu bεchu kwiye baa tε kituŋ.

¹⁵ Tε kwi li bēniin bεchu-u le kiin beeye bε tsiin, ni be tsiin kii yi yi be kε. Se nuuŋ le be ni be tsiin li wi wu tε kwi kaari bo li kwe-e kii be wε.

¹⁶ Nεε lε, li mbεεche dēni ngenu limfwe tε mēŋ yε tε bichi wi lε dze yi wiwoŋ kε. Mǝ nuuŋ tε tε saa tε biche Krai lε dze yi wiwoŋ lε, tε mēŋ yε tε biche wu dēni lε yεε dze kε.

¹⁷ Fiee fi nuuŋ lu fiεε le, ε wi taashe kituŋ bε Krai, kε wε wi wu fwēŋ. Biee bi fichi bichu ka biεε kituŋ, biee bichu se to biεε bi fēŋ.

¹⁸ Bini bichu nuuŋ mferu wu Nyɔ yi tɛ kaari yi dzɔ bee li yi yee li si yi tɛ nachɛ bieɛ bɛ bee kɛti li Krai li. Yi se nyɛ yɛ bee nimɛ le tɛ ni tɛ feti bɛniin le be ni be nachi bieɛ bi bee bɛ Nyɔ.

¹⁹ Fi fiɛɛ le, tɛ nuuŋ li Krai li wu Nyɔ tɛ nachɛ bieɛ bɛ bɛniin bɛ li nshe yini le be to bɛ wu. Ti mɛɛŋ tuu kɛ le ni bonyi muntiin mu bibifi bi bee kɛ. Si tɛ fɛ lɛ, se nyɛ nton wu nachɛ wuni li tsan yisɛŋ le tɛ ni tɛ laŋini li bɛniin li.

²⁰ Tɛ se baa nuuŋ fɛ kintsii ki Krai, Nyɔ se kɛti li yih yisɛŋ, yi leki bɛniin. Nɛɛ lɛ, tɛ sunɔgi baa bɔ li be-en li bukoon bu Krai le nɛ kaari nɛ nachɛ bieɛ binɛ bɛ Nyɔ.

²¹ Ɛ kii tɛɛben bɛ yi yi Nyɔ tɛ fɛ Krai wu tɛ mɛɛŋ ki kɛɛ kɛ bubieɛ kɛ, dza to bubieɛ, le tɛ se to tsaan lɛ Nyɔ lii kii wu.

6

Bɛŋɛ bɛ Pɔɔ ŋwane nton wu Jiso Krai tɛ ŋiŋgi

¹ Si tɛ nindi li kimbanchɛ-ɛ bɛ Nyɔ lɛ, tɛ se tusi baa tɛ sunɔgi bɔ li be-en le kiin nɛ ni dzɔɔ shɛŋ yi dzeen yi Nyɔ doonchi li be-en yini nɛ fɛ yi to fieɛ fi yee kɛ.

² Nyɔ tɛ kween le,
“Mfi wu shaan tɛ bɛ kɔche, nnyɛ bintoon li be-en.
Jobɛ chi kinsofu-u tɛ kɔche mfi ben.”
Biche yɛɛŋ nɛ ŋɛŋ, dɛɛni yaa mfi wu shaan, chini se cheɛ jobɛ chi kinsofu-u.

³ Tɛ feti yɛ fieɛ dududu fi nuuŋ fi banɛ dze yi wi wumu kɛ. Tɛ feti baa lɛ le kiin be ni ŋɛŋ nchambie li nimɛ chisɛŋ kɛ.

⁴ Se nuuŋ le, tɛ doonche baa yih yisɛŋ lɛ dzɛ chichi le tɛ baa bɛniin bɛ nimɛ-ɛ bɛ Nyɔ-ɔ. Tɛ

doonche baa le dze yi te kēndi shén le nge li beŋge be te ŋiŋgi be mfi wu biee tēemi mɔɔ mfi wu biee nge denŋi ye be bee ke.

⁵ Beniŋ ti dzeti be tuki bee, be tuu be dza be gee bee li yih yi ncha-a, beniŋ dzeti be shiishe kpe be bee. Te shiŋ te wuu yi li nimε-ε, ε te giŋ butuu te tē lee ke, ε bo mfi wumu te kwi-i dzeen.

⁶ Te doonchi te le te baa beniŋ be nime-ε be Nyɔ-ɔ le dze yi ntse wuseŋ wu wuuti-i be si te kii fiee fi kii Nyɔ-ɔ, mɔɔ si te kēndi shén, be si te kemi shén yi dzeen li beniŋ li. Te tsiŋ te biki si Fiana yi Waan doonchi, te kōŋgisi beniŋ be kīŋkōŋgise cheen.

⁷ Te ti tiiti nuuŋ tefe chi cheen, te feti biee li buŋga bu Nyɔ-ɔ. Te ti kemi ntse wu tsaan wu nuuŋ si biee bi dzi-ŋ le kibene ki kigōŋe be kibene ki kimεε-ε,

⁸ mɔɔ beniŋ gundi bee, mɔɔ be gundi ye bee ke, mɔɔ be tiiti biee bibifi kii bee mɔɔ be tiiti bi dzeen. Beniŋ ti dzeti bee le te baa beniŋ be kimfi-i, se nuuŋ le te nuuŋ beniŋ be cheen.

⁹ E beniŋ tuu be dza be nuuŋ kee be kii ye bee ke, se nuuŋ le beniŋ kii nee bee bujōŋ. Te dzeti te ŋiŋgi le te baa beŋkushee, se nuuŋ le, biche yeŋ ne ŋeŋ, te baa nee lu. Beniŋ dzeti be nyee nge li bee li, se nuuŋ le be tē woye bee ke.

¹⁰ Te ti bee te nuuŋ si beniŋ be nuuŋ li nshiŋ li, se nuuŋ le te neki nee mfi kwi, te nuuŋ si beniŋ be kifoo le, se nuuŋ le te feti nee beniŋ nge se nuuŋ beniŋ be biee le. Te ti nuuŋ kee te kemi ye mɔɔ fiee ke, se nuuŋ le te kemi baa biee bichu.

¹¹ Beniŋ be Kōrēŋ, te tee baa li be-eŋ, te te nyike fiee ke. Te gwiye baa shén yiŋe te gee mkpeen li be-eŋ.

12 Tε mεεṅ baa ki nyikε kε shén yisḗṅ li be-eṅ kε. E beṅ nε nyikε baa shén yinε li bee li.

13 Nse ntiitɔɔ li be-eṅ nεε si bɔɔṅ beṅ le, nε feti nεε yεεṅ si tε feti li be-eṅ lε, nε gwiye tε shén yinε li bee li.

*Kiṅ wi wu kimbeenche ni benchi yi
be wi wu nuuṅ ye wi wu kimbeenche kε*

14 Nε benchi kε yi be beniiṅ be nuuṅ ye be kim-beenche-ε kε. Fiee fi tsaṅ nuuṅ fi geṅ fi se dεndε be fi bifi li fiee fimumkpa-aṅ? Kiṅ'wofu bee kijibe nuuṅ bi naa bi kεmε kintaashe ni?

15 Nuuṅ Krai bee Belial* kεmε kimfime kimumkpaṅ ni? Fiee fi taashi wi wu kimbeenche be wi nuuṅ ye wi wu kimbeenche kε nuuṅ la?

16 Yih yi muntofi yi Nyɔ nuuṅ yi kεmε la fi fεrε be benyɔ be li nshe yini-i? Nε kεε le tε baa yih yi muntofi yi Nyɔ yi nuuṅ lu. Fini nuuṅ si Nyɔ tε tee le,

“Ngii ni tsiṅ li bee, ndengi lε bee lenti.

Ngii ni nuuṅ Nyɔ yibe,

be se ni be nuuṅ beniiṅ beṅ.”

17 Fi nuuṅ le, Taa tiitɔɔ le,

“Boche yεεṅ lε bee li lenti, nε ni nε nuuṅ chichi be be.

Kiṅ nε ni koṅ li fiee fi nyε-eṅ kε,

Ngii mfi beṅ.

18 Ngii ni nuuṅ Baa wunε,

nε nuuṅ bɔɔṅ beṅ be buniṅ mɔɔ be bukeṅ.

Fini nuuṅ ntefu wu Taa wu kεmi Bunga Buchu.”

* 6:15 Bukoon Belial buni nuuṅ lε jé yi Grik le Satan.

7

¹ Nsán yɛŋ yi shén, si Nyɔ nyɛ yɛ bɛŋkaachɛ bani li bee li ni, tɛ tsootɛ fíe fíchu fi bifisi bee mɔɔ fiana yisɛŋ. Tɛ woo tɛ gɛɛŋ tɛ mɛɛshi si tɛ tsiin li chɛnɛ chi Nyɔ-ɔ lɛ.

Pɔɔ nɛɛtɛ le bɛniin bɛ Kɔrɛŋ fiki baa shén yibe

² Gwiye yɛɛŋ shén yinɛ li bee li. Tɛ mɛɛŋ baa ki chɔ kɛ fíe bɛ wi kɛ. Tɛ mɛɛŋ baa ki fíimfɛ kɛ bɛ wi kɛ, tɛ se mɛɛŋ baa ki fɛ kɛ kimfi bɛ wi wumu kɛ.

³ Ntiiti yɛ ni le nlii bɛŋ li ŋgɛ-ɛ kɛ. Mi nteɔ li be-ɛŋ kituŋ le nɛ nuuŋ shén yisɛŋ, mɔɔ nuuŋ kwe mɔɔ nuuŋ nta, kɛ tɛɛbɛŋ baa li lɛkɛ li Nyɔ-ɔ.

⁴ Mi ŋgɛɔ shén yɛŋ li be-ɛŋ ŋge. Nkɛmɔɔ kintsakisɛ yi ki ŋge kii bɛŋ. Shén yɛŋ fufɛ yɛɛ ŋge kii bɛŋ. Li bumfa buchɔ bu ntɛ ŋɛŋgi ntɛ ŋ'wuki nɛɛ nuuŋ bujɔŋ.

⁵ Mɔɔ tɛ tɛ lɛ li kwɛɛŋ wu Masadonya, tɛ ti mɛɛŋ ki kɛmɛ kɛ mfufinɛ kɛ. Tɛ tɛ kɛmi bɛŋgɛ bimbe bichu. Bɛniin tɛ gii be lɛti bee kpɛ, tɛ tuu tɛ kɛmi chɛnɛ li shén yisɛ-ɛŋ.

⁶ Se nuuŋ le, Nyɔ yi ti denisi shén yi bɛniin bɛ nuuŋ li nshiin li tɛ bɛ yi deeni shén yisɛŋ bɛ mbɛ wu Taato tɛ bɛ.

⁷ Ɛ mbɛ we kwaa wu tɛ deeni shén yisɛŋ kɛ. Tɛ nuuŋ lɛ dze yi nɛ tɛ deeni shén yi yɛɛ. Tɛ tee li bee li le nɛ kɛmi baa ŋgeɛŋ ŋge le nɛ ŋɛŋ mi, bɛ si nɛ tɛ kɛmi nshiin fɛ yih yinɛ-ɛ li fíe fi tɛ ka-a, mɔɔ si nɛ kɛmi ŋgeɛŋ yɛɛŋ. Si ntɛ ŋ'woo lɛ, ntuu nɛɛtɛ ŋge.

⁸ Mɔɔ nuuŋ le kinwaati ki ntɛ ntsɛɛ li be-ɛŋ kɛɛ tɛ fɛ nɛ nuuŋ nshiin nshiin, fi tɛ mɛɛŋ ki fɛ kɛ le ni nseki kɛ. Se nuuŋ le fi tɛ fɛ nɛɛ nseki, kifɛ ŋɛŋgi le kinwaati

keṅ kilu tẹ̀ fẹ̀ nẹ̀ nuuṅ nshiin nshiin. Se nuuṅ le nẹ̀ tẹ̀ nuuṅ bẹ̀ nshiin li mfi niin li.

⁹ Nse ɲ'wukɔɔ bujɔṅ, nuuṅ yẹ̀ kifẹ̀ nẹ̀ tẹ̀ nuuṅ nshiin nshiin kẹ̀. Fi fiɛɛ kifẹ̀ nshiin yini tẹ̀ fẹ̀ nẹ̀ fiiki shén yinɛ. Nẹ̀ tẹ̀ kẹmi nshiin nuuṅ lẹ̀ dze yi Nyɔ wẹki. Bẹdɛɛni, tẹ̀ ti mɛɛṅ ki fẹ̀ kẹ̀ fiɛɛ fimu fi bifi li be-ɛṅ kẹ̀.

¹⁰ Ɛ wi kẹmi nshiin lẹ̀ dze yi Nyɔ wẹki, kẹ̀ fi nuuṅ fi fẹ̀ fiiki shén ye-e. Fini se nuuṅ fi bẹ̀ wu nuuṅ bẹ̀ kinsofu, fi tẹ̀ fẹ̀ le ni seki kẹ̀. Se nuuṅ le, ɛ wi kẹmi nshiin lẹ̀ dze yi beniin bẹ̀ li nshe yini, kẹ̀ yi gii yi bẹ̀ wu nuuṅ bẹ̀ kwe.

¹¹ Ɗeṅ yɛɛṅ fiɛɛ fi nshiin yi nuuṅ yi Nyɔ bẹ̀ bẹ̀ fi li be-ɛṅ. Ɗeṅ yɛɛṅ si nẹ̀ dzɔ baa bieɛ bẹ̀ shén yinɛ chi. Ɗeṅ yɛɛṅ tẹ̀ si nẹ̀ fẹ̀ baa fiɛɛ fichu le fi doonche le nẹ̀ kẹmi yẹ̀ tsan fẹ̀ fiɛɛ fi bifi filu kẹ̀. Ɗeṅ yɛɛṅ tẹ̀ si fiɛɛ filu tɔnyɛ ben. Ɗeṅ yɛɛṅ chɛnɛ chi nẹ̀ kẹmɛ. Ɗeṅ yɛɛṅ ɲgeen yi nyɔṅa yi nẹ̀ kẹmi le nẹ̀ ɲeṅ mi. Ɗeṅ yɛɛṅ ɲgeen yi nẹ̀ kẹmi le nẹ̀ fẹ̀ fiɛɛ fi tsaan. Ɗeṅ yɛɛṅ tẹ̀ ɲwaani ɲge wu nẹ̀ nyɛ li wi wu tẹ̀ chɔ bieɛ wɛ-ɛ. Li fiɛɛ fichu nẹ̀ doonche baa le nẹ̀ kẹmi yẹ̀ tsan fẹ̀ fiɛɛ filu kẹ̀ dududu.

¹² Bẹdɛɛni, mɔɔ nuuṅ si ntẹ̀ ntɛɛ kinwaati kɛɛ li be-ɛṅ nuuṅ yẹ̀ le ntẹ̀ ntɛɛ kii wi wu tẹ̀ chɔ bieɛ, kẹ̀ wi wu bẹ̀ tẹ̀ chɔ bieɛ li wu-u wɛ kẹ̀. Ntẹ̀ ntɛɛ le ke nẹ̀ se doonche yi yinɛ li Nyɔ-ɔ le nẹ̀ kẹmi baa ɲgeen li bee li.

¹³ Bẹdɛɛni fini fẹ̀ fiɛɛ shén fufɛ bee.

Ntawu li shén yisɛṅ yi fufɛ-ɛ, fi fiɛɛ le tẹ̀ woo baa bujɔṅ ɲge kii bujɔṅ bu Taato woo kifɛ bee bechu tẹ̀ gii tẹ̀ fẹ̀ shén yee nuuṅ mbɛɛṅgii.

¹⁴ Mɔɔ nuuṅ si nti ntsakisi yi kii ben li Taato, nẹ̀ ti mɛɛṅ ki chɔɔri kẹ̀ mi kẹ̀. Kintsakise yi ki tẹ̀ tẹ̀ tsakisi

bɛ bɛŋ li Taato-o doonchɛ kɛɛ le ɛ chɛɛŋ. Fi se fiɛɛ nɛɛ yɛɛŋ si fiɛɛ fichu fi tɛ tɛ shiɪŋ tɛ tiiti li be-ɛŋ tɛ nuuŋ tɛ chɛɛŋ.

¹⁵ Mfi wu, wu Taato kiimi si bɛŋ bɛchu tɛ wuki wu, bɛ si nɛ tɛ fii wu nɛ chendi, nɛ kɛɛti, tuu kɔŋgi bɛŋ yaa lɛ.

¹⁶ N'wukɔɔ tɛ bujɔŋ kifɛ mi ŋgɛɔ bufi bwen li yi yinɛ mi ŋgɛɛŋ mi mɛɛshi.

8

*Ntifi si bɛniɪŋ bɛ kimbeenchɛ-ɛ nuuŋ
be ni be nyɛɛ nya li bɛniɪŋ bamu-u*

¹ Bɛŋwaanɛŋ, tɛ wɛki baa le nɛ kɛɛ fiɛɛ fi mfiɛ wu Nyɔ fɛ li bintaashɛ bi bɛniɪŋ bɛ kimbeenchɛ-ɛ bi lɛ kimbɛ ki Masadonya.

² Bɛŋgɛ bɛ tɛɛmi mɔnchɛ baa be ŋgɛ. Se nuuŋ le bujɔŋ bunɔŋa bu be kɛmɛ fɛ bwɛɛ be se bɔsɛyi be gwiye tsan yibe chichi li bɛniɪŋ bamu mɔɔ nɛɛ si be nuuŋ li kifoo ki nɔŋa linti lɛ.

³ Fieɛ fi nuuŋ ntee fiɛɛ le ɛ be bɛ tɛ beechɛ le be nyɛ nya si bunga bubeɛ tɛ nuuŋ. Le be ni be tuu be nyɛɛ, be nyɛ yaa si be nuuŋ be nyɛ.

⁴ Be tɛ lɛkɛ bee weseɛŋ le tɛ nyɛ nɛɛ be dze le be lii kibɛnɛ li nime chini, le be tɔŋ bɛniɪŋ bɛ nuuŋ bɛ Nyɔ-ɔ.

⁵ Be tɛ fɛ fiɛɛ lɛ dze yi tɛ ti mɛɛŋ ki beechɛ kɛ le nuuŋ be fɛ kɛ. Be tɛ saa be nyɛ yi yi be li Taa li, be se tuu be nyɛ tɛ li bee li si Nyɔ wɛki.

⁶ Bɛdɛɛni, tɛ tɛ tuu tɛ lɛkɛ Taato le si wu bɛchi nime chini lɛ be-ɛŋ lɛnti, le tuu gɛɛŋ limfwe fi bɛŋ mɛɛshi nime chi mfiɛ-ɛ chini.

⁷ Si nɛ gbɛŋgi baa nɛ kii mferu bieɛ bichu ŋgɛ ni, bieɛ bi lɛ kimbɛ ki kimbeenchɛ-ɛ, bi lɛ kimbɛ ki

n'yōru, bi lɛ kimbɛ ki bufii lɛ, bi lɛ kimbɛ ki ŋgeen̄ yi fɛrɛ fiee lu-u, mɔɔ bi lɛ kimbɛ ki kin̄kən̄gise kin̄e li bee li, tɛ se tuu baa tɛ wɛki le nɛ gbɛɛŋ nɛ kɛɛ tɛ ŋgwiye tsan̄ yin̄e li nimɛ chi mfie chini bujən̄.

⁸ Ntiiti yɛ ni nyɛɛ nuun̄ nchi kɛ. Mmən̄chɔɔ bu mən̄chɛ le ŋɛŋ laa kin̄kən̄gise kin̄e nuun̄ tɛ ki chɛɛŋ bɛ ŋgeen̄ yi ben̄iinj̄ bamu kɛmi li mferu fiee fimu-u.

⁹ Ntiiti ni kifɛ nɛ kii baa shɛŋ yi dzeen̄ yi Taa wusɛŋ wu Jiso Krai tɛ kɛmi. Mɔɔ nuun̄ si tɛ nuun̄ wi wu bun̄ŋa lɛ, tɛ dza to wi wu kifoo kii ben̄, le kifoo kee se fɛ nɛ to ben̄iinj̄ bɛ bun̄ŋa-a.

¹⁰ Li fiee fi kii nyɛ fini-i, ŋ'wɛkɔɔ le nyɛ ntifi yi yɛŋ. Fi fieɛ bujən̄ le ɛ ben̄ nɛ tɛ bɛchi fɛdɛɛŋ le nɛ fɛ fiee, nuun̄ yɛ nɛɛ le nɛ fɛ fiee kwaa kɛ, nɛ tɛ nuun̄ tɛ ben̄iinj̄ bɛ tɛ bɛchi nɛ kɛmi ŋgeen̄ le nɛ fɛ fiee.

¹¹ Gɛnɛ yɛɛŋ limfwɛ nɛ mɛɛshi nimɛ chilɔ, le ke nɛ mɛɛshi biki si bun̄ga bun̄e nuun̄, fi se dɛndɛ kikaa kimumkpan̄ bɛ ŋgeen̄ yi nɛ kɛmi le nɛ fɛ fiee.

¹² Nɛ ni nɛ kii le ɛ wi kɛmi ŋgeen̄ le nyɛ, kɛ Nyɔ nuun̄ yi fi nya ye biki fiee fi mwɛ kɛmi, tɛ bieɛ fiee fi wi mɛɛŋ ki kɛmɛ kɛ.

¹³ Ntiiti yɛ ni le ɛ nɛ nyɛɛ le nɛ fi ben̄iinj̄ bamu nɛ tuu nɛ kwii bu kwɛ kɛ. Ɛ fiee fi fɛrɛ le bimbɛ bichu kɛmɛ nɛɛ yɛɛŋ.

¹⁴ Si nɛ kɛmi bieɛ dɛɛni bi yɛndi buyanu lɛ, ben̄iinj̄ bamu fuki, nuun̄ nɛ fi be. Mfi wu be gii be ni be kɛmi tɛ bi yɛndi, ɛ nɛ fuki lɔɔ, be fi tɛ ben̄. Le bimbɛ bichu se tuu bi kɛmɛ nɛɛ yɛɛŋ.

¹⁵ Fi fieɛ si bɛ tɛɛ le,
 “Wi wu tɛ banche ŋge,
 tɛ mɛɛŋ ki kɛmɛ kɛ ŋge kɛ.
 Wi wu tɛ banche nɛɛ niinj̄,
 se tɛ mɛɛŋ ki kɛmɛ nɛɛ niinj̄ kɛ.”

Pɔɔ toŋ Taato Kōrēŋ

¹⁶ Nnyɛɔ kiyɔɔni li Nyɔ-ɔ yi tɛ gɛɛ ŋgeen yinɛ li shén yi Taato nɛɛ si yi ŋkɛmi li be-en.

¹⁷ Mɛɛŋɔ ki bɛŋ kɛ le bɛ lɛ be-en nɛɛ kifɛ tɛ lɛkɛ baa wu kɛ. Bɛɛɔ lɛ be-en nuuŋ li ŋgeen yi ye-e si tɛ gii kɛmi ŋgeen nɛɛ weseen li be-en.

¹⁸ Tɛ tundi baa wu bɛ ŋwaanɛŋ wusɛŋ wu bɛ kii wu lɛ bintaashɛ bi bɛniin bɛ kimbeenche-ɛ lenti bichu li nton wu dzeen wu ti dengi fenjisi.

¹⁹ Ɛ nɛɛ fini kwaa fi nuuŋ kii wu kɛ. Wɛ tɛ nuuŋ wi wu bintaashɛ bi bɛniin bɛ kimbeenche-ɛ tɛ buu le ni dengi bɛ bee si tɛ dengi tɛ feti nimɛ kii mfie wuni. Nimɛ chini cheɛ le chi fɛ le bɛniin ni be nyɛɛ mpiaru li Taa li kibɛɛ, bɛ ndoonche le tɛ kɛmi baa ŋgeen yi mfie bɛniin bamu.

²⁰ Tɛ wɛki baa le kiin fiee fimu nuuŋ lu fi wi wumu nuuŋ ni gundi bee lu kii nya yi nyɔŋa yi tɛ nindi lu yini kɛ.

²¹ Tɛ gwenini baa ŋge le tɛ fɛ nuuŋ fiee fi nuuŋ tsaan, nuuŋ yɛ lɛ Taa lii kwaa kɛ. Tɛ gwenini baa le tɛ fɛ fiee fi dzeen tɛ lɛ bɛniin lii.

²² Tɛ tundi baa tɛ ŋwaanɛŋ wusɛŋ wumu bɛ bɛ wɛ wu tɛ mɔnche wu kinga ŋge li bieɛ li ŋgee tɛ ŋɛŋ le kɛmɔɔ ŋgeen le ni feti bieɛ. Se wɛ dɛɛni kɛmi nɛɛ ŋgeen yi nyɔŋa li be-en, kifɛ wu gɛɛɔ shén li be-en ŋge.

²³ Wi si Taato nuuŋ wi wu tɛɛ wu dengi kikaa kimumkpaŋ, nuuŋ tɛ wi wu tɛɛ wu nindi li fiee fimumkpaŋ li be-en. Ɛ nuuŋ li bɛŋwaanɛŋ bɛsɛŋ bamu baa, bɛ baa nuuŋ bɛniin bɛ nton bɛ bintaashɛ bi bɛniin bɛ kimbeenche-ɛ bɛ feti mpiaru giingi li Krai li.

²⁴ Bēdēeni, doonche yēēŋ kīŋkōŋgise kinē li bee gbanaa, bintaashe bi bēniin bē kimbeenche-ε ηeŋ le, yih yi tē tsakisi kii beŋ yini yēē yi cheeŋ.

9

Nyō kōŋgisi wi wu nyēē nya ye bē kinētine

¹ Fiee fimu nuuŋ ye lu fi nnuuŋ ntuu ni ntseki butsewu li be-eŋ kii nime chini li mfiē bēniin bē nuuŋ bē Nyō-ō Judiya kē.

² Nkiio le nē kēmi baa ŋgeen le nē fi be. E fiee filu fi ntsakisi yi kii fi li bēniin bē Masadonya kii beŋ, ntiiti li bee le beŋ bē kimbē ki Akeya baa ε nē tē nache mēēŋ fēdēēŋ le nē nyē nya. Ŋgeen yi nē kēmi li nyēē fē ye tē shēŋ yi bēniin ŋge le bee lēnti dza we.

³ Se nuuŋ le, ntundōō beŋwaanēŋ bēseŋ bani le be-eŋ ke yih yi tē tsakisi kii beŋ li fiee fini ni bo le ε fiee fi yee. Ntundōō be le se nē ni nē nuuŋ ε nē nache si ntē ntee le nē ni nē nuuŋ.

⁴ E foo le nsin, ke tēē bēniin bē Masadonya bamu dza tē bē tē ηeŋ, nē mēēŋ ki nache kē, buya bulu gii bu nuuŋ nin li bee li teege beŋ bē tē tē gēē bufii li be-eŋ.

⁵ Fiee fiee fi fē nse mbeechi le fi dzōōŋ le nlēkē beŋwaanēŋ bēseŋ bani le be too mbaan be bē le be-eŋ be nache nya yi nyōŋa yini mfi mēēŋ wu nē tē kaache le nē nyē. Bēdēeni nya yilu ni nuuŋ ε nē nache le nē nyē li ŋkōŋgise kinē-ε, tē nuuŋ le bē kēndi beŋ bukanu kē.

⁶ Nē ni nē kii le wi wu tōyi niin, gii weri nēē niin, wi wu tōyi ŋge, gii weri tē ŋge.

⁷ Wi kwikwi kēmi le nyε si wu beechε li shén yee li, tε nyε le ni chiiti yi kεε bε kēndi baa wu kε. Nε kεε le Nyɔ kōŋgisi wi wu nyεε bε kinεetine.

⁸ Nyɔ nuuŋ yi nyε beŋ bīee bichu fε bi nuuŋ ŋgɔkwe-e bi, le nε se kεmε fīee fichu mfi kwi fi kōchε li beŋ bεchu-u, nε se tuu nε ni nε feti nīmε chi dzeen chichu bujɔŋ.

⁹ Fi fīεε si bε tē tseε le,
 “Wu shooshɔ kinderi bu shooshe li beniiŋ bε kifoo le,
 kinge kee ki tsaan gii ki ba ki ni ki nuuŋ lu mfi kwi.”

¹⁰ Nyɔ yi nyεε ŋgɔ li wi wu wε-ε bε bīee bijε bε jii, gii nyε tε tonde ŋgɔ yi bīee binε, yi fε ntse wunε wu tsaan se bε bε ŋ'weche wu ŋge.

¹¹ Nyɔ gii yi nyε tε beŋ bunɔŋa bwee le dzé chichi le fε se nε gwiye tsan yinε bujɔŋ li beniiŋ bamu, beniiŋ se ni be nyεε kiyɔɔni li Nyɔ-ɔ mfi wu be kεmε nya yini li tsan yiε-εŋ.

¹² Nīmε chinε chi dzeen chi nε nindi chini bεε yε nεε nuuŋ bε bīee bi beniiŋ bε nuuŋ bε Nyɔ-ɔ wεki kwaa kε, chi feti tε beniiŋ nyεε kiyɔɔni li Nyɔ-ɔ le dzé ŋgee li.

¹³ Nīmε chini gii chi doonche beniiŋ bε nε nuuŋ, beniiŋ se ni be yɔɔnchi Nyɔ li ŋ'wowu wu nε wuki nton wu dzeen wu kii Krai wu nε teendi. Be gii be ni be yɔɔnchi tε Nyɔ si nε gwiye baa tsan yinε li bee mɔɔ li beniiŋ bamu bεchu-u.

¹⁴ Be gii be ni be lεki Nyɔ li be-εŋ, shén yibe se ni yi nuuŋ li be-εŋ ŋge kii mfiε wu Nyɔ wu nuuŋ li be-εŋ wuni ko wu yaa ŋge.

¹⁵ Tε ni tε nyεε kiyɔɔni li Nyɔ-ɔ li nya ye yi nyɔŋa yi nuuŋ mɔɔ wi tε tee si yi nuuŋ kε yini.

10

Ɛ Nyɔ yi tsaa Pɔɔ le ni nuuŋ ɲwanɛ ntonɲ wu Jiso Krai

¹ Mi wu Pɔɔ kibɛɛ, ɲkutɔɔ bɔ li be-enɲ lɛ dze yi nyɛɛkii bɛ mbɛɛŋgii wu Krai. Ɛ mi wu bɛ kwɛŋgi le mbɛɛ ɛ nnuuŋ kimbe kimu nlochi ɛ nnuuŋ lɛ beneɛ lii, nnuuŋ mbɛɛŋgii.

² Nlɛkɔɔ bɛŋ bulɛkɛ le ke mi mbɛ, kiinɲ nɛ ni fɛ ndza ni ɲasini bɛ bɛŋ si nnuuŋ ni ɲasini bɛ bɛniinɲ bɛ beechi le tɛ feti bieɛ biki nuuŋ mbeeche wu bɛniinɲ bɛ li nshe yini-i kɛ.

³ Fi nuuŋ cheɛŋ le tɛ tsiinɲ baa li nshe yini-i, se nuuŋ le tɛ tundi yɛ dzinɲ yisɛŋ biki si bɛniinɲ bɛ li nshe yini tundi kɛ.

⁴ Bieɛ bi tɛ tundi dzinɲ yisɛŋ lu nuuŋ yɛ bi li nshe yini kɛ. Bieɛ bi tɛ tundi dzinɲ yisɛŋ lu kɛmi bunga bu dzɛti fɛ Nyɔ-ɔ, le tɛ ni tɛ buki bintsii bi tɛɛmi lu.

⁵ Tɛ ti dzɛti bieɛ bi dzi-inɲ bini tɛ bonyi bitɛchineɛ bi bɛniinɲ tɛchini lu, tɛ shikisi yi yi tsakisɛ chichi yi banɲ le bɛniinɲ bɛ kɛɛ kɛ Nyɔ kɛ, tɛ yeki tɛ bɛmbeecheɛ bɛ bɛniinɲ lɛ lu, tɛ feti be wuki nuuŋ li Krai li.

⁶ Mfi wu nɛ dooncheɛ le nɛ wuki baa li Krai li bɛ shɛŋ yinɛ chichi, tɛ se nyɛ ɲgɛ dɛɛni li wi kwikwi wu mɛɛŋ tɛɛmi kikoo li Krai li.

⁷ Nɛ biche yɛɛŋ nɛ ɲɛŋ fieɛ fi nuuŋ bɛŋ lii! Ɛ wi kii cheɛŋ le wɛ wi wu Krai, ni kiimi le si wɛ wi wu Krai lɛ, ɛ nɛɛ lɛ si tɛ baa tɛ.

⁸ Mɔɔ nuuŋ le nti ndzɛti ntsakisi yi ɲgɛ kii bunga bu tɛ kɛmi bu Taa nyɛ le tɛ gwanɲ bɛŋ lu bu gwanu, nuuŋ yɛ le tɛ shaanshe bɛŋ kɛ, buya tɛ kɔɔ mi kɛ.

⁹ N'wɛkiyɛ le fi nuuŋ kɛɛ nchenisɔɔ bɛŋ bɛ biɲwaati bienɲ kɛ.

¹⁰ Ntiitɔɔ ni kifɛ bɛniin bamu dzɛti be tiiti kii mi be kwenɔi le, “Ti tsɛki binwaati bi tɛɛmi bi lochi, se nuun le mfi wu mbɛɛ lɛ bɛniin lii tuu to wɛɛ. N'yɔru we ti naa keeti yɛ fiee kɛ.”

¹¹ Baa bɛniin ni be kii le fiee fi tɛ tiiti lɛ binwaati mfi wu tɛ ti nuun yɛ fɛ kɛ, tɛ gii tɛ fɛ fi mfi wu tɛ bɛ.

¹² Tɛ wɛki yɛ dududu le tɛ fichɛ yi yisɛŋ, kɛ le tɛ maa yih yisɛŋ bɛ beeyɛ bɛniin bɛ tiiti bɛ bimfimu bi bee fiee fi be nuun kɛ. Si be fichini yi yibe bebe, be mɛki tɛ yi yibe bebe, fi doonchi le be kii yɛ fiee kɛ.

¹³ Fisɛŋ fiɛɛ le tɛ tsakisi yɛ yi tɛ yeki bintsii bi nuun tɛ bo kɛ. Tɛ tsakisi yi tɛ nɛɛ nuun li bintsii bi Nyɔ nyɛ li tsan yisɛŋ le tɛ nin tɛ bɛ tɛ bo mɔɔ fɛ be-ɛŋ.

¹⁴ Tɛ dansini yɛ gwii si tɛ bɛɛ tɛ busini li be-ɛŋ kɛ. Tɛ tɛ nuun bɛniin bɛ ŋkosi le tɛ dɛndɛ bɛ nton wu dzeen wu kii Krai le tɛ bɛ tɛ bo li be-ɛŋ.

¹⁵ Tɛ tsakisi yɛ yi tɛ dansini gwii kɛ, fi nuun le tɛ tsakisi yɛ yi li nime chi bɛniin bamu nin li kɛ. Se nuun le fiee fi tɛ bichi limfwe li fi-i tɛ kii fiɛɛ le, si kimbeenche kinɛ kuu ki giinɔi limfwe, fi fiɛɛ tsaan si nime chisɛŋ lɛ be-ɛŋ lɛnti gii chi ni chi kuu tɛ chi giinɔi limfwe buɔŋ.

¹⁶ Nɛɛ lɛ, tɛ gii tɛ ka bukaru fɛ kintsii kinɛ-ɛ tɛ ni tɛ tiifi nton wu dzeen tɛ giinɔi li bimbe bimu, nuun yɛ le tɛ tsakisi baa yi bɛ nime chi bɛ nin fɛ kintsii ki wi wumu kɛ.

¹⁷ Fi se tuu fi nuun si bɛ tsɛɛ lɛ Kinwaati ki Nyɔ-ɔ le,

“ɛ wi tsakisi yi, tsakisi yi nuun li fiee fi Taa fɛ-ɛ.”

¹⁸ ɛ wi wu doonchi yi yee le wɛ wi wu shaan, wu nuun wi wu shaan lɛ Taa lii kɛ. ɛ wi wu Taa ŋinɔi le wɛ wi wu shaan wu nuun wu shaan lɛ wuu lii.

11

Pɔɔ bɛ bɛniin bɛ yɛŋgi le be baa bɔɔŋ bɛ nto-on bɛ Jiso-o

¹ Nlɛkɔɔ le nɛ gɛɛ nɛɛ mi n'yɔ n'yɔru wu kiyoombɛ nɛɛ niin. Mintemii, gɛɛ yɛɛŋ nɛɛ lɛ!

² Nkɛmɔɔ lii yi yɛchɛ bɛ bɛŋ yi nuun yi Nyɔ. Nɛ baa fɛ mi-i si sɔɔnɛ kwɛɛŋ wu waan, wu mɛɛŋ ki kɛɛ kɛ nyun kɛ lɛ, wu mi ŋkaachɛ le ŋgii naa nyɛ wu li nyun mumkpan wu nuun Krai.

³ Se nuun le nchɛndɔɔ le nɛɛ si yɔ tɛ wɛɛŋ yi yɛɛŋ bɛ Iff lɛ, bɛ gii bɛ shaanshɛ tɛ bufii bunɛ nɛ chinɛ dze yi nuun yi chɛɛŋ bɛ yi wuuti yi nɛ biki Krai le.

⁴ Ntiitɔɔ ni kifɛ nɛ kaabi baa bieɛ bichu. Ɛ wi dza wu bɛ fenjisi kii Jiso wumu wu gwetɛ fuki wu tɛ tɛ tiifi bɛŋ kii wu wɛ nsin, kɛ kii fiana yimi chichi fuki yi nɛ tɛ fi li Nyɔ-ɔ nsin, kɛ kii nton wu dzeɛŋ wumu chichi fuki wu nɛ tɛ fi li bee li nsin, kɛ nɛ kaabi baa bieɛ bukaabɛ.

⁵ Mbeechi yɛ le bɛniin bɛ nɛ teenyi le bɛkuba bɛ bɔɔŋ bɛ nto-on bɛ Jiso baa kuu be yɛki mi kɛ.

⁶ Mɔɔ nuun le kii yɛ jɛ yi bɛlaanche bu laanche kɛ fi nuun yɛ le ŋkii yɛ fieɛ kii Nyɔ kɛ. Fini fieɛ fieɛ fi tɛ doonchɛ baa li be-ɛŋ lɛ dzɛ chichi mɔɔ li bieɛ bichu-u.

⁷ Si ntɛ mfenjisi nton wu dzeɛŋ wu wu Nyɔ li be-ɛŋ li yee li lɛ, fi se bo fieɛ le ntɛ mfɛ nuun bubieɛ le nshiiki yi yɛŋ, ntsaaki nuun bɛŋ ni?

⁸ Nnuun ntee le ntɛ yi-i li bintaashɛ bi bɛniin bɛ kimbeenche-ɛ bimu-u, si ntɛ mfii mfie li bee, nindi nuun li be-ɛŋ.

⁹ Mfi wu ntɛ nuun tɛɛbɛŋ, ntɛ mɛɛŋ ki ŋgɛɛ kɛ bɛntɛ bamu li wunɛ wumu liwe mfi wu ntɛ mfuki fieɛ kɛ. Bɛŋwaanɛŋ bɛɛŋ bɛ tɛ dza Masadonya be

bɛ tɛ nyɛɛ fiee fichu fi ntɛ ŋgeendi. Bɛdɛɛni, li fiee fichu-u, ntɛ mfaan le ŋgiki yɛ bɛntɛ li yih yinɛ-ɛ kɛ. Ɛ nɛɛ lɛ si ŋgii ni mfɛŋgi lɛ.

¹⁰ Si chɛɛŋ wu Krai nuun li mi-i, wi nuun yɛ lu bimɛ binɛ bi Akeya wu nuun makɛ kimfimɛ kɛŋ li fiee fi ntsakisi yi bɛ fi-i kɛ.

¹¹ Ntɛ mfɛŋgi mfɛ wunɛ lɛ kii la? Fi nuun le ŋkɔŋgisi yɛ bɛŋ kɛ ni? Ŋkɔŋgisɔɔ bɛŋ Nyɔ kii yɛ lɛ.

¹² Fiee fi mfeti ŋgii nɛɛ mba ni mfeti, kɛ nse ni ŋketini bikaa bi bɛniin bɛ wɛki le bɛ ŋɛŋ le bɛ baa yɛɛŋ tɛɛ bɛ li fiee fi bɛ tsakisi yi li fi-i fieɛ.

¹³ Bɛniin belu nuun yɛ bɔɔŋ bɛ nto-on bɛ Krai bɛ chɛɛŋ kɛ. Bɛ baa nuun bɛniin bɛ nime-ɛ bɛ binseɛ lɛ. Bɛ tɛkisi Krai fɛ lii le bɛ baa bɔɔŋ bɛ nto-on.

¹⁴ Fini nuun yɛ mɔɔ fiee fi tɛwa kɛ. Mɔɔ Satan kibɛɛ ti bɛɛ dzɔɔ fiee tɛɛki fɛ lii le ɛ wu nchindaa wu kin'wofu.

¹⁵ Bɛdɛɛni fi nuun yɛ fiee fi fɛŋ mfi wu bɛniin bee bɛ nime fichini yɛ yibe tɛ bɛ yɛŋgi si bɛniin bɛ tiifi bɛniin si ntɛ wu tsaan kɛmi le ni nuun kɛ. Kimɛrisɛ ki bee gii naa ki nuun nɛɛ yɛɛŋ si nime chi bee nuun.

Pɔɔ tuu tsakisi yi kii bɛŋgɛ bɛ tɛ ŋiŋgi-i

¹⁶ Ntusɔɔ ntiiti le kiin wi ni dzeti mi le ɛ mi kibere kɛ. Se nuun le, ɛ nɛ dzeti mɔɔ mi le mi ŋ'we kibere, bɛdɛɛni gɛɛ yɛɛŋ lɛ kɛ nse n'yɔ tɛ n'yɔru wu kintsakisɛ yi niin si kibere.

¹⁷ Fiee fi ntiiti kii fi ntsakisi yi li fi-i nchɛnu nsin nuun yɛ le ntiitɔɔ bɛ bunɔa bu Taa lɛ kɛ. Ntiitɔɔ nuun si kibere lɛ.

¹⁸ Si bɛniin ŋgɛ tsakisi yi lɛ dze yi bɛniin bɛ li nshe yini-i, ŋgii ni ntsakisi yi yɛŋ tɛ.

19 Ntiiti ni kife nε fii baa bibere nε kwenji le nε kemi baa bufii!

20 Nε chinε baa le beniin ni be dzeti ben nε tuu bemfa bε bee, be jii li be-en, be michi li be-en liwe, be tsakisi yi, be maami ben bε bibenu li lii.

21 Nkemdō nεε le ntee le buya keeti bwεε mi le tε tē ba fisen bimbiambiaabō tε tē fε lε kε!

Se nuun le ε fiee fimu nuun lu fi wi gwenini le ni tsakisi yi kii fi, kε ntsakisō tε yi li fiee yε fiee li. Mēenō ntiiti fini si kibere.

22 E beniin belu nuun bε Hiburu, kε miō tε wube wumu. E be nuun beniin bε Iselē, kε miō tε wube wumu. E be nuun beniin bε li kini ki Abraha-an, kε miō tε wube wumu.

23 E be nuun beniin bε nindi li Krai li, kε mi n'yaaō be li fiee yε li nge. (Ntiitō fini si wi wu jeti.) Mi ngingō mi n'yaa be, mi ngeen ncha mi n'yaa be, bε too baa mi ngōkwe-e kinga, kwe faan mi li kinga-a li kinga-a.

24 Mi fiō munwaan li tsan yi Bejuu li kinga kitiine, be fiaamfiε mi mfwa mumkpan bese fuki mumkpan le bo mbaanyεε.

25 Beniin bε Lom too baa mi kinga kiteεtε bε munwaan, beniin bamu tomε mi bε ta kinga ki-mumkpan. Yih yi li dzō tē shaanshe bε mi kinga kiteεtε, ntsi li dzō yi nyōŋa mbo nshi lu.

26 Mi ndendō weseen, she niin le dzō too mi mbo, mbo fε ntē ŋ'wε li tsan yi beyi-i, mbo fε ntē ŋ'wε li tsan yi beniin ben bε kwēen lε, mbo fε ntē ŋ'wε li tsan yi beniin bε nuun yε bejuu kε-ε, mbo fε ntē ŋ'wε li kito-on, mbo fε ntē ŋkwi-i libuka, mbo fε ntē ŋkwi-i li dzō yi nyōŋa-a, mbo fε ntē ŋ'wε li tsan yi beniin bε yengi le be baa benwaanen li Krai li.

²⁷ Mi ŋiŋgɔɔ nsiin mi nliiŋgi. Mi ntsi kinga ŋge nlefu nsin, ntsiin bɛ dzeen fuki mɔɔ dzɔɔ yi nnuun ŋ'woŋ nsin. Mi ntsiɔ kinga ŋge fiee fiɛ nsin, ntsiin bɛ mfiee ndu nsin.

²⁸ Li ntawu li biee bimu, mi ŋ'we le ntɛ-ɛ lɛkwiin jo chichi kii mbeeche wu ŋkemi fɛ bintaashe bi beniin bɛ kimbeenche-ɛ bichu.

²⁹ Ɛ wi nuun wɛɛ, kɛ ŋgii ni weeti tɛ. Ɛ wi feti le wi wumu ni feti bubieɛ, kɛ yi gii yi sasi mi ŋge.

³⁰ Ɛ nuun le ŋkemi nɛɛ le ni ntsakisi yi, ni ntsakisi yi nuun li biee bi doonchi le ŋ'weetɔɔ.

³¹ Nyɔ kii le n'yɛŋgi yɛ binseɛ kɛ, ɛ yih yi nuun Nyɔ mɔɔ Baa wu Taa Jiso. Mpiaru ni nuun li yi-i mfi kwi ma nsin.

³² Tɛ nuun mfi wu ntɛ nuun Damako, ŋgɔmina wu tɛ nuun le Mfɔŋ Areta-a lɛkwiin tɛ tee beniin kiichi fween wu mban wu kitoŋ kilu le be kɔɔ mi.

³³ Se nuun le beniin tɛ dzɔ mi be gɛɛ le ŋkaa li, be buu mi le fwii wu mba-aŋ be shiiki mi lɛkuun, nse ndime li tsan yee li.

12

Biee si bifiee bɛ biee bi Taa tɛ doonche li Pɔɔ li

¹ Ngii nɛɛ ni ntsakisi yi ŋgiinŋgi bu limfwe-e mɔɔ nuun le mben nuun yɛ lu kɛ. Ngii ŋgeɛŋ limfwe li biee si bifiee mɔɔ biee bi le munyiikɔɔ bi Taa tɛ doonchi li mi-i.

² Nkiiɔ wi wu Krai wumu wu Nyɔ tɛ chofi yɛɛ bɛ wu ka kwɛɛŋ wu liboo wu biji bitɛtu.* Bɛŋ yaa biya yoofi ntsɔ binɛɛ si fi tɛ ka. (Dɛɛŋ tɛ yɛɛ fe bɛ yi, kɛ yi nsin le-e, ŋkii yɛ kɛ. Ɛ Nyɔ kwaa yi kii.)

*

12:2 Bejuu ti beenchi le liboo nuun biji bitɛtu.

³ N'wəkɔɔ le ntuu mbiine ŋkɛɛ wi wu wɛɛ, (dɛɛŋ tɛ yɛɛ fe bɛ yi, kɛ yi nsin le-e, ŋkii yɛ kɛ. Ɛ Nyɔ kwaa yi kii.)

⁴ Nyɔ tɛ chofi wu yi yɛɛ bɛ wu kintsii ki kinɛɛtine ki Nyɔ-ɔ, woo biee fe bi nuun mɔɔ wi tɛ tee kɛ. Biee bieɛ se nuun biee bi bɛ mɛɛŋ ki nyɛ kɛ bunɔa li wiwon le ni tiiti kɛ.

⁵ Ɛ wi si wɛɛ wu nnuun ni ntsakisi yi kii wu. Nnuun nɛ ntsaaki yi kii yi yɛŋ kɛ, fuki le ni ntsakisi yi kii kimbiambiaabɔ kɛŋ nsin kɛ.

⁶ Ɛ fi nuun le ŋ'wɛki le ni ntsakisi yi kii yi yɛŋ, kɛ nnuun yɛ kibere kɛ, kifɛ fiee fi ntiiti nuun chɛɛŋ. Se nuun le mi mfaanɔ mferu fieɛ fiee, le kiin wi wumu dza ni beechi chichi kii mi yeki fiee fi ŋinɔi li yi yɛŋ bɛ fi wuki li mi-i kɛ.

⁷ Se nuun le, le fi fɛ le kiin ni ndza ni ntsakisi yi yɛŋ ŋge kii biee bi tɛɛmi bi Nyɔ tɛ doonche li mi-i bini, tɛ tuumi ŋwaani bian yimi yi tɛ beemɛ mi. Bian yini tɛ nuun nchindaa wu Satan wu tɛ ŋwɛɛ bɛ mi, le kiin ni naa ndza ni ntsakisi yi yɛŋ ŋge kɛ.

⁸ Ntɛ nɛkɛ li Nyɔ-ɔ li Taa li kii fiee filu kinga kitɛɛɛ nɛki le tsaaki nɛɛ fiee filu li mi-i.

⁹ Se nuun le, tɛ tuu li mi-i le, “Mfiɛ wɛŋ wu mi mfi wɛ lu kɔchɔɔ li wɛ-ɛ, kifɛ bunɔa bwen ti nindi li wi-i, bu gɛɛŋ bu mɛɛshi mfi wu weeti.” Bɛɛɛni ŋ'wukɔɔ bujɔŋ ntuu ntsakisi yi kii kimbiambiaabɔ kɛŋ yeki tɛ, ke se bunɔa bu Krai ni bu nindi li yi yɛŋ.

¹⁰ Fi se tuu fi nuun le ŋ'wuki bujɔŋ bɛ kimbiambiaabɔ kɛŋ mɔɔ bɛgaashe bɛ beniin gaashi mi mɔɔ bɛŋge bɛ ŋinɔi mɔɔ bikaa bi beniin biindi ɛ mi-i jin bɛ bɛŋge bɛ biki mi kii Krai. N'wuki bujɔŋ ɛ kifɛ mfi wu ŋ'weeti, wɛɛ mfi wu nti mbɛɛ nɛɛmi bɔ.

*Ngeen yi Pɔɔ tɛ kɛmi li kintaashe
ki beniiŋ be kimbeenche-e ki Kōreŋ*

¹¹ Mi ndzaɔ mi nto kibere! Se nuun le ε beŋ nɛ fɛ mi nse nto lɛ. Ɛ beŋ nɛ bee nɛ kɛmi le nɛ doonche wi wu nuun mi. Mɔɔ nuun si mɛɛŋ ki mbo kɛ fiee kɛ lɛ, fi nuun yɛ le beniiŋ be teenyi yi yibe le bɛkuba be bɔɔŋ be nto-on be Jiso baa kuu be yɛki mi kɛ.

¹² Biee bi doonchi buŋga bu Nyɔ-ɔ be biee bi koofi yi mɔɔ biee bi kimfime wondini bieɛ nuun ε ntɛ ŋkaŋ shɛŋ ŋge nse mbɛ lɛ be-en lɛnti. Bini se nuun beŋkiki be doonchi wi wu nuun cheɛŋ cheɛŋ wu ŋwane nton wu Krai.

¹³ Fiee fi ntɛ mfeti li bintaashe bi beniiŋ be kimbeenche-e bimu nshiin beŋ, fuki le nti mɛɛŋ ki ŋgeɛ kɛ bɛntɛ li yih yine-e le nɛ ni nɛ fii mi kɛ nuun la? Feeki yeɛŋ mi bubieɛ mbwen li fieɛ li!

¹⁴ Wuun mi, wu nachɔɔ le mbɛ lɛ be-en kinga kiteɛtɛ. Nnuun ntɛ mbɛ be bɛntɛ bamu lɛ be-en kɛ, kifɛ ŋ'wɛki yɛ biee binɛ kɛ. Ŋ'wɛki nuun beŋ. Ŋ'wɛki nuun beŋ kifɛ ε bɔɔŋ be kɛmi le be ni kichi biee li bɛtee be bee be bɛni be bee kɛ. Ɛ bɛte bɔɔŋ be bɛni bɔɔŋ be ti kichi biee li bɔɔŋ be bee.

¹⁵ Ŋgii ni ŋ'wuki bujɔŋ ŋge le mbiifi fiee fichu fi ŋkɛmi li be-en be le nyɛ mɔɔ yi yeŋ kii beŋ. Ŋkɔŋgisi beŋ ŋge, ε ŋkɔŋgisi beŋ ŋge nɛ tuu nɛ ni nɛ kɔŋgisi mi niin ni?

¹⁶ Nɛ ŋeŋ baa cheɛŋ le nti mɛɛŋ ki ŋgeɛ kɛ bɛntɛ li be-en kɛ. Se nuun le beniiŋ tiiti baa le ntɛ wɛendi yeŋgi be beŋ.

¹⁷ Kɛ le wi wumu li beniiŋ be ntɛ nton lɛ be-en tɛ yeɛŋ be beŋ li bukoon bwen ni?

¹⁸ Ntɛ nlɛkɛ Taato le be lɛ be-en, ntuu nton

ŋwaanēŋ wusēŋ wε le bee wu bε. Taato tē yēēŋ bε beŋ mfi wu tē bεē ni? Tεε wu ti mēēŋ ki fε kε bīēē li mbeechε mumkpaŋ tε dengi kīkaa kimumkpaŋ ni?

¹⁹ Semukε nε beechi baa le si tε ba baa tε yeti ni nuuŋ le tε wεki baa le tε banɣε bimfimu bisēŋ li be-ēŋ limfwe. Tε yeti si bēniin bε Krai Nyō limfwe. Nsāŋ yisēŋ yi shēŋ, fiee fichu fi tε feti li be-ēŋ nuuŋ le fi fε beŋ nε ni nε kuu bu ko.

²⁰ Nchēndō le nnuuŋ ndza mbε ŋēŋ beŋ nε nuuŋ yε si ŋkōŋgisi le nε ni nε nuuŋ kε, nε tuu nε ŋēŋ nuuŋ yε si nε kōŋgisi le ni nuuŋ kε. Nchēndō le nnuuŋ ndza mbε ŋēŋge si bēniin tsuki ntsooŋ, be yēēti shēŋ, be kēmi shēŋ yi tsoo, be dii kii bimfimu bi bee, be bifisi mēŋkooŋ mε bēniin lε, be fiēti bimfiε, be yookisi yi li yee li, be ntaaki.

²¹ Nchēndō le ke fε mi ntuu mi mbε, Nyō yēŋ fε buya ni bu keeti mi, bε le ŋgii ni nuuŋ li nshiin li kii bēniin bε tuu be feti bibifi si nyēŋ bε ntse wu njekwiin, mōō nyēŋ yi bukwεε be mēēŋ saa lu ki chinε kε.

13

Pōō tee li bēniin bε tε feti bīēē bibifi le be ni be dzeti mfi

¹ Kini kεε kinga kēŋ kitεεtε ki ŋgii mbε lε be-ēŋ. Kīŋwaati ki Nyō tiiti le,

“E bε sōōmi wi, kε bε gii bε waan bēniin bεfε kε bεtεtu,

be se leŋ lε nsa wulu-u lējin.”

² Tē nuuŋ mfi wu ntē mbε lε be-ēŋ, li mbε wēŋ wu kinga kifε-ε, ntē ntee li bēniin bε tē tsiin ntse wu bibifi le, be ni be dzeti mfi. Ntē ntuu ntiiti li bee

dēeni mǎo li bēniin bēchu mǎo si ntè nuun yē le bēnē lii kē le nē dzǎo mfi, kifē mfi wu ŋgii ntuu mbē nuun ntè ŋkǎo nshiin bē wi kē dududu.

³ Si nē wēki le mfē fīe fi doonchi le ε Krai wu tee li be-en kēti li mi-i, kē ŋgii mfē. Numi yē le mi wē wēē le nyē ŋgē li be-en kē. Nkēmǎo bunga le be-en lenti.

⁴ Fi fīēē chēēŋ le bē tē taan wu li kintaan li wǎo. Se nuun le dēeni wē lu li bunga bu Nyǎ-ǎ. Si tē taashe baa bē wu tē weeti baa si tē weeti. Se nuun le li bunga bu Nyǎ-ǎ tē gii tē ni tē tsiin bē wu tē nindi li be-en.

⁵ Biche yēēŋ yi yinē nē ŋēŋgē laa nē baa li kim-beenche le. Mǎnē yēēŋ yih yinē. Nē ŋiŋgi yē le Jiso Krai wē li be-en kē ni? Gbēŋgǎo nuun bē ben, ε fi nuun yē le nē mǎŋ baa yi yinē nē ŋēŋ le nē we baa dududu kē.

⁶ Mgbēŋgǎo ŋkii le nē gii nē ŋēŋ le nē mēēŋ baa ki we-e kē.

⁷ Tē lēki baa li Nyǎ-ǎ le kiin nē ni dza nē fē fīe fuki fi shaan nsin kē. Tē wēki yē le bēniin ni be ŋiŋgi le tē yaa baa mǎnche wulu kē. Se nuun le tē lēki li Nyǎ-ǎ nuun le nē ni nē feti tē nuun fīe fi shaan mǎo si tē shiin tē nuun kēē tē we baa kitun mǎnche wulu.

⁸ Nuun tē tē fē fīe fi banini chēēŋ kē. Tē nuun tē fē nuun nēē fi teendi chēēŋ.

⁹ Bēē ε nuun mfi wu tē biēŋgi nē tēēmi, tē wuki bujōŋ ŋgē. Tē lēki li Nyǎ yisēŋ nuun le nē ko nē gēēŋ nē mēēshi.

¹⁰ Fiēē fīe fi ntseki bieē bini li be-en mmēēŋ nse mbē, le ke mfi wu mi mbē, ntè ntuu le dzǎo bunga bu Taa nyē mi le ni nlochi bē ben kē. Bunga buni nuun bu wu nyē le gwan ben lu, nuun yē le nshaanshe

beŋ lu kε.

N'yεεshε wu Pɔɔ wu kimεrise

¹¹ Limεrise beŋwaanεŋ, n'yεεshɔɔ beŋ le bε shε baa. Nε nache yih yine, nε woo ntifi yeŋ, nε ni nε nuuŋ li fiee fimumkpaŋ, nε ni nε tsiin li mbεεŋgii li, bεdεeni Nyɔ yi kinƙɔŋgise bε mbεεŋgii ni yi nuuŋ bε beŋ.

¹² Yεsi yeεŋ yih yine, nε koke bε kokine wu beniin bε Nyɔ-ɔ.

¹³ Beniin bε nuuŋ bε Nyɔ-ɔ bechu yeεshi baa beŋ.

¹⁴ Shεŋ yi dzeen yi Taa Jiso Krai, bε kinƙɔŋgise ki Nyɔ-ɔ, mɔɔ kintaashe ki Fiana yi Waan le ni bi nuuŋ bε beŋ bechu.

Sari

Sari: Sari (New Testament+)

copyright © 2024 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Sari

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

- You include the above copyright and source information.

- If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

- If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2025-04-26

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 25 Apr 2025 from source files dated 26 Apr 2025

0b48302f-d71e-5995-a8f4-98013bf8b3d2